

M-a a Edvarda K-a, že věžní hodiny v R., podle nichž se řídil první soud, nejdou správně, nýbrž se buď předbíhají, neb opozdují až o 20 minut proti obvyklému času a že hodiny kancelářské u prvního soudu jdou o 3—4 minuty předem než hodiny na věži kostela. Zjištěno je též, že soudce, řídící rok ustanovený k ústnímu jednání o této rozepři, řídil se dle hodin věžních, které považoval za rozhodné a že, když bylo na věžních hodinách 9 hodin, vyvolal věc a po marném uplynutí asi 5 minut prohlásil rozsudek pro zmeškání. Dále zjistil odvolací soud podle výpovědi svědka Dr. Jana H-a, že v ten den šly hodiny na kostelní věži v R. o 15—16 minut napřed, než byl čas, zjištěný na poštovním úřadě v R. Za těchto okolností nelze spravedlivě žádati na stranách, by předpokládaly tak značné rozdíly mezi místním časem a časem, jímž se řídí dráhy a pošty. Strany musí si býti vědomy jen toho, že hodiny, podle kterých řídí soud svá jednání, mohou se o několik minut odchylovati od nádražního času, musí podle toho zařídití svůj příchod k soudu a svou pohotovost k jednání, nelze však na nich žádati, by dostavily se k soudu o více než 20 minut dříve, než mohou předpokládati podle obvyklého času na dráze. Za zjištěného stavu věcí jest míti za to, že byl první rozsudek pro zmeškání prohlášen před časem k jednání ustanoveným, a jest podle § 477 čís. 4 c. ř. s. zmatečným, neboť tímto nezákonným postupem prvního soudu byla žalované straně odňata možnost před soudem projednávatí.

Čís. 9160.

Před okresní soudy (§ 49 čís. 3 j. n.) patří i spory o zřízení výměnku a o úpravu poměru mezi výměnkáři samotnými, jakož i mezi nimi a hospodáři.

(Rozh. ze dne 6. září 1929, R II 273/29.)

Žalobou výměnkářky proti výměnkáři a majiteli usedlosti o zřízení a knihovní zajištění výměny procesní soud první stolice (krajský soud v O.) zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a žalobu odmítl. Důvody: Podle přednesu žalobkyně zřídil jí prvžalovaný v roce 1902 notářskou smlouvou bezplatnou doživotní výměnu, jaká se dává z gruntu. O tomto jeho závazku věděl jeho syn, druhožalovaný, a přes to oba žalovaní nedali jí tuto výměnu v roce 1908, když prvžalovaný převáděl usedlost na druhožalovaného a tento ji přebíral, knihovně zajistiti. Žalobkyně tvrdí, že za přiměřenou výměnu z gruntu, jaká se dává, považuje takovou, jakou má prvžalovaný zajištěnou na gruntě na základě notářského spisu z 25. června 1908, a proto se domáhá proti žalovaným soudního výroku, že jsou povinni solidárně jí zříditi a knihovně dáti zajistiti na zmíněném gruntě doživotnou a bezplatnou výměnu, kterou v návrhu žalobním blíže uvádí. Z tohoto přednesu žalobkyně jest zřejmo, že jde o spor o zřízení a knihovní zajištění výměny. Poněvadž k projednání a rozhodnutí této rozepře jest podle ustanovení § 49 čís. 3 j. n. výlučně příslušným okresní

soud, takže se soud první stolice ani výslovně ani mlčky nemohl státi k projednání této rozepře příslušným (§ 104 j. n.), bylo k odvolání napadený rozsudek a řízení mu předcházející podle §§ 477 čís. 3, 478, 494 c. ř. s. zrušiti a žalobu odmítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Co se tkne právní otázky, jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že po rozumu § 49 čís. 3 j. n. patří před okresní soudy veškeré spory o výměnek, nikoli jen spory o výměnkové dávky, jek stěžovatelé za to mají, neboť zákon v té příčině nerozeznává. Patří tam tedy i tento spor mající za účel zřízení výměnku a upravení poměru mezi samotnými výměnkáři, jakož i mezi nimi a hospodáři.

Čís. 9161.

Zástavní dlužník jest oprávněn uplatňovati proti správnosti a výši dluhu veškeré námítky, ačkoliv osobní dlužník dluh v tom i onom směru uznal, ba byl dokonce právoplatně odsouzen k zaplacení dluhu.

(Rozh. ze dne 7. září 1929, R I 494/29.)

Žalující banka povolila firmě O. do výše 500.000 Kč úvěr, k jehož zajištění dala jí firma O. do zástavy továrnu. Firma O. prodala napotom továrnu žalované firmě, zástavní právo pro žalující banku zůstalo na továrně. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující banka, by byla žalovaná firma uznána povinnou strpěti, by žalující banka vedla v rámci jistoty 500.000 Kč k dobytí zbytku 35.380 Kč exekuci prodejem továrny žalované. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by jí, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Žaloba, o niž tu jde, jest žalobou z práva zástavního (hypotekární žalobou). Jejím žalobním důvodem a proto i předmětem důkazu jest tudíž jsoucnost práva zástavního a pohledávky. Jsoucnost pohledávky popřela žalovaná strana, tvrdíc, že firma O. žalobkyni z úvěru, krytého hypotekou, nedluhuje již nic nebo nanejvýše 674 Kč 80 h. Na důkaz tohoto tvrzení odvolala se na spor manželů Františka a Josefiny L-ových, proti bance, vystupující v souzené rozepři jako žalobkyně, který rozhodnut byl rozsudkem ze dne 16. února 1927. Naproti tomu dovolávala se žalobkyně na důkaz trvání své pohledávky v částce 35.800 Kč jen právoplatného rozsudku pro zmeškání ze dne 10. září 1928, vydaného o její žalobě proti firmě O. Napadený rozsudek stojí na stanovisku, že tento rozsudek má v zápětí, že i žalovaná strana musí uznati jsoucnost pohledávky žalující banky za firmou O. penízem 35.800 Kč s přísl. a v důsledku toho strpěti exekuci pro tuto pohledávku na nemovitostech jí náležejících a v žalobě označených, že nemůže jsoucnost pohledávky